

Sygn. akt I PK 48/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego (...) przy (...) Szpitalu Klinicznym z Polikliniką SP ZOZ w K. na rzecz M. F., A. M. i E. W., przeciwko (...) Szpitalowi Klinicznemu z Polikliniką SP ZOZ w K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 30 października 2018 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 21 września 2017 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża pozwanego kosztami zastępstwa procesowego strony powodowej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 21 września 2017 r. oddalił w pkt II apelację wniesioną przez pozwany (...) Szpital Kliniczny z Polikliniką w K. SP ZOZ w K. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 15 grudnia 2016 r., zasądzającego od pozwanego na rzecz B. B., M. F., A. M. i E. W. tytułem wynagrodzenia za pracę wskazane w wyroku kwoty.

Sąd Rejonowy wskazał, że niesporny był między stronami zarówno przebieg zatrudnienia pracowników, na rzecz których związek zawodowy wystąpił o zapłatę, jak i zajmowane przez nich stanowiska, kategorie zaszeregowania i wysokość

otrzymywanego wynagrodzenia. Nadto Sąd Rejonowy stwierdził, że wobec jednoznacznego brzmienia postanowień Regulaminu oraz Porozumienia o jego zawieszeniu, pracownikom, w okresie objętym sporem, przysługiwało wynagrodzenie określone w Załączniku nr 2 Regulaminu, co najmniej w wysokości dolnej granicy wskazanych tam widełek.

Sąd Okręgowy w pełni zaaprobował ustalenia i rozważania poczynione przez Sąd Rejonowy, a przedstawione tam konkluzje przyjął za własne.

Wyrok Sądu Okręgowego w K. został zaskarżony przez stronę pozwaną skargą kasacyjną w części, w zakresie punktu II dotyczącego oddalenia apelacji pozwanej w sprawach z powództwa na rzecz M. F., A. M. i E. W. oraz rozstrzygnięcia o kosztach procesu w punkcie III.

Strona skarżąca jako podstawy kasacyjne wskazała naruszenie prawa materialnego to jest: art. 9 § 1 k.p., art. 9¹ § 1 k.p., art. 77² § 6 k.p. w związku z § 36 Regulaminu Wynagradzania z dnia 15 czerwca 2010 r. oraz art. 9¹ § 3 zdanie drugie k.p. w związku z art. 77² § 6 k.p. i § 10 ust. 5 Regulaminu Wynagradzania z dnia 15 czerwca 2010 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które zawarł w pytaniach: (-) jaki jest przedmiotowy zakres oparcia na ustawie postanowień porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy, określonego przepisem art. 9¹ § 1 k.p., określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy - w szczególności jaki jest dopuszczalny zakres przedmiotowy porozumienia zbiorowego, dla którego jedynym oparciem na ustawie w rozumieniu art. 9 § 1 k.p. jest norma określona w art. 9¹ § 1 k.p.? (-) czy dopuszczalne jest zawarcie w porozumieniu, o którym mowa w art. 9¹ § 1 k.p., postanowień nie dotyczących zawieszenia stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej - czy takim postanowieniem zawartym w porozumieniu o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy, określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, w przypadku braku ich oparcia na ustawie lub na innym przepisie prawa powszechnie obowiązującego, przysługuje walor normatywności? (-) jaki skutek ma zawarcie porozumienia o

zawieszeniu stosowania regulaminu wynagradzania w okresie między podaniem go do wiadomości pracowników a jego wejściem w życie? (-) czy zawieszenie regulaminu wynagradzania na mocy porozumienia określonego w art. 9¹ § 1 k.p. w powyższym terminie powoduje równocześnie zawieszenie biegu terminu dwutygodniowego od dnia podania go do wiadomości pracowników, czy też termin ten biegnie dalej, a zawieszenie regulaminu wynagradzania ma faktyczny skutek dopiero od dnia upływu terminu?

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy, przez oddalenie powództw w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Ogólnopolski Związek Zawodowy (...) przy (...) Szpitalu Klinicznym z Polikliniką SP ZOZ w K. działający na rzecz wymienionych wyżej pracowników pozwanego wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania

skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w uzasadnieniu wniosku winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 296/11, LEX nr 1214580; z dnia 11 czerwca 2013 r., II UK 71/13, LEX nr 1331300). Oznacza to w praktyce, iż zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie

precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów przede wszystkim z tej przyczyny, że Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 1 marca 2018 r., I PK 168/17 (LEX nr 2486196) rozstrzygnął już merytorycznie skargę kasacyjną wniesioną przez pozwany (...) Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ w K. w analogicznej sprawie z powództwa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego (...) przy (...) Szpitalu Kliniknym z Polikliniką SP ZOZ w K. W wyroku tym Sąd Najwyższy kompleksowo odniósł się zaś do zagadnień prawnych podniesionych również w skardze kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie. Wyraził pogląd, zgodnie z którym zwrot „oparcie ustawowe” należy rozumieć szeroko jako wskazanie w ustawie (wyraźne lub wyinterpretowane) możliwości zawarcia porozumienia zbiorowego, nawet bez bliższego jego określenia. Odnosząc ten pogląd do wykładni art. 9¹ § 1 k.p., Sąd Najwyższy przyjął, że z językowego brzmienia tego przepisu nie wynika, aby przedmiot porozumienia ograniczał się tylko do bezwzględnej zgody organizacji związkowej na zawieszenie stosowania regulaminu wynagradzania. Zawieszenie stosowania regulaminu może być połączone z przyznaniem pracownikom określonych świadczeń (rekompensat), co będzie stanowiło integralną część porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy. W takiej sytuacji przyznanie waloru normatywnego jedynie postanowieniom zawieszającym stosowanie regulaminu byłoby pogwałceniem zasady lojalności i uczciwości kontraktowej przez uwolnienie pracodawcy od zobowiązania, które stanowiło warunek strony związkowej, od którego uzależniono zawarcie porozumienia.

Rozważania przeprowadzone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 1 marca 2018 r., I PK 168/17, stanowią odpowiedź także na drugie ze

sformułowanych przez skarżącego pytań. Porozumienie, o którym mowa w art. 9¹ k.p., może przybrać formę, w której modyfikuje się w okresie zawieszenia określone prawa wynikające z regulaminu wynagradzania. Także w tym elemencie porozumienie posiada walor normatywny.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący postawił także pytanie o skutek zawarcia porozumienia o zawieszeniu stosowania regulaminu wynagradzania w okresie między podaniem go do wiadomości pracowników, a jego wejściem w życie. Co do tej kwestii Sąd Najwyższy, w powołanym wyroku z dnia 1 marca 2018 r., I PK 168/17, przyjął zaś, że zawieszenie stosowania regulaminu jeszcze przed jego wejściem w życie wywiera taki skutek, że z dniem ogłoszenia wchodzi on w życie i jednocześnie z tym dniem jego stosowanie ulega zawieszeniu. Nie jest zatem trafne stanowisko skarżącego, że zawieszeniu podlega także termin określony w art. 77⁶ § 6 k.p., co oznaczałoby odroczenie wejścia w życie regulaminu do czasu ustania okresu zawieszenia.

Wymaga także podkreślenia, że poglądy prawne zaprezentowane w powoływanym wyżej wyroku zostały w pełni zaaprobowane w dwóch postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2018 r., I PK 165/17 i I PK 166/17 (dotychczas niepublikowanych) odmawiających przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania.

W świetle przedstawionych rozważań należy zatem uznać, że w rozpoznawanej sprawie nie występują istotne zagadnienia prawne spełniające kryteria określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W sytuacji, gdy Sąd Najwyższy udzielił już odpowiedzi co do danej kwestii prawnej, a nie ujawniły się nowe nieznane wcześniej okoliczności mające wpływ na wynik wykładni, nie ma potrzeby przyjmowania kolejnych skarg kasacyjnych pochodzących od tego samego podmiotu, opartych na tych samych podstawach i formułujących te same wątpliwości interpretacyjne.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł z myślą art. 398⁹ § 2 k.p.c., przy czym w przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego, stosując art. 102 k.p.c., nie obciążył skarżącego tymi kosztami ze względu na jego trudną sytuację finansową sygnalizowaną w toku całego procesu przed sądami powszechnymi, a także w samej skardze kasacyjnej.

